

Koolitusprogramm “Tark Tellija” õppekava

Sisukord

Õppekava nimetus.....	2
Õppekavarühm	2
Koolitusprogrammi eesmärk	2
Sihtrühm	2
Õppekava maht	2
Õppekeskkond	3
Õppe sisu, õppemeetodid ja õpiväljundid moodulite kaupa	3
Teenuste juhtimine infoühiskonnas	3
Agiilne (projekti) juhtimine.....	5
Andmehaldus.....	6
Ärianalüüs ja teenuse disain.....	8
Scrumi ABC	9
Koolitusmooduli läbimisel väljastatav dokument	10
Koolitaja kvalifikatsioon	10

Õppekava nimetus

Koolitusprogramm „Tark Tellija“

Õppekavarühm

0413 Juhtimine ja haldus

Koolitusprogrammi eesmärk

„Digioskuste arendamise koolitusprogramm Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalale“ ehk **koolitusprogramm „Tark Tellija“** on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tellimusel ja BCS Koolituse poolt läbi viidav õppeprogramm, mille eesmärgiks on suurendada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi haldusala asutuste digipädevust.

Programmi keskmes on osalejate võimekuse suurendamine mõista seoseid poliitikakujundamise ja IT-lahenduste vahel ning teadlikkuse kasvatamine erinevate rollide tähendusest ja vastutusest digiteenuste arendamisel. Koolitus toetab oskust pakkuda avalikke teenuseid terviklikult – alates poliitikakujundamisest kuni teenuse lõpptarbijani jõudmiseni.

Läbi teadmiste ja oskuste ühtlustamise toetab programm haldusalaülevaate areendusprotsesside sujuvat toimimist ning loob eeldused tõhusamaks koostööks ja kvaliteetsemateks digiteenusteks.

Sihtrühm

Sihtrühma kuuluvad Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi haldusala asutuste töötajad, kes ühiselt teostavad valdkondlikku poliitika kujundamist ja elluviimist.

Sihtrühmaks on valdkonna spetsialistid, kes vastutavad asutustes avalike teenuste juhtimise või asutuse tarkvaratoodete areendusprotsessi eest. Peamiselt on need teenuste juhid, osakondade juhid, tooteomanikud, keskastmejuhid, ärianalüütikud ja üldised teenuste loomisse panustajad, kes võivad olla nimetatud muude ametikohanimetustega. Koolitusprogrammis osalemise eeldus on seotud pigem tööülesannetega ning vajadusega mõista ning panustada digiühiskonnas teenuse ja tarkvaratoote loomisse, arendamisse ja haldamisse.

Õppekava maht

Koolitusprogramm koosneb 5 moodulist. Kogu koolitusprogrammi maht on kokku 51 ak tundi, millest 35 ak tundi on auditoorne õpe (kontaktõpe) ning 16 ak tundi iseseisev õpe.

I moodul: Teenuste juhtimine infoühiskonnas

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 4 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 11 akadeemilist tundi

II moodul: Agiilne (projekti) juhtimine

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 2 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 9 akadeemilist tundi

III moodul: Andmehaldus

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 4,5 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 11,5 akadeemilist tundi

IV moodul: Ärianalüüs ja teenuse disain

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 3,5 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 10,5 akadeemilist tundi

V moodul: SCRUMi ABC

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 2 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 9 akadeemilist tundi

Õppekeskkond

Kontaktkoolitused toimuvad Tallinnas BCS Koolitus AS koolituskeskuses (Aia tn 7, Tallinn) kuni 20 osalejaga klassiruumis.

Ruumidesse on tagatud ligipääs ka liikumispuudega inimestele.

Õppe sisu, õppemeetodid ja õpiväljundid moodulite kaupa

Koolitusprogramm koosneb 5 moodulist.

Teenuste juhtimine infoühiskonnas

Koolitus annab osalejatele arusaamise digiühiskonnas teenuste pakkumise olemusest, mõjuteguritest ja edu eeldustest. Õpitakse tundma makromajanduse trende teades, et see mõjutab avalike teenuse loomist ja pakkumist.

Koolitus käsitleb teenuse juhtimise põhikomponente, juhtimise eesmärgi, võtmerolle ja erinevate osapoolte ülesandeid. Osalejad õpivad, mida tähendab olla „tark tellija“ ning kuidas väärtust loovaid teenuseid mõtestada – kellele ja kuidas tegelikult väärtust luuakse.

Koolitus tutvustab ka tööriistu ja meetodeid kliendi vajaduste kaardistamiseks, teenuste tulemuslikkuse hindamiseks ning kvaliteedi juhtimiseks. Koolitus toetab teadmiste rakendamist nii strateegilisel kui operatiivsel tasandil, mis aitaks luua kasutajakeskseid ning tulemuslikke teenuseid.

Õppe maht

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 4 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 11 akadeemilist tundi

Sihtgrupp

Tippjuhtkond, keskastmejuhid

Eeldused koolitusel osalemiseks

Osaleja läbib teooria iseseisvalt enne kontaktkoolituse algust Digiriigi Akadeemias:

- [Teenusepõhise juhtimise alused](#) (1 ak tund)
- [Teenuse juhtimine: eesmärgistamine ja mõõdikute seadmine](#) (1 ak tund)
- [Kasutajate kaasamine teenuse arendamisel](#) (1 ak tund)
- [Teenusepõhine juhtimine: koostöö, rollid ja vastutused](#) (1 ak tund)

Kontaktkoolituse teemad

- Teenusmajandus
- Makromajanduse trendid (mis meie ümber toimub ja kuidas see meid mõjutab?)
- Teenusjuhtimine
- Väärtust loova teenuse põhimõtted
- IT teenuste juhtimise põhimõtted

Metoodika

- Ümberpööratud klassiruum – osaleja läbib teooria iseseisvalt Digiriigi Akadeemias
- Loeng, praktilised näited, arutelud
- Mängustamine (nt Kahoot, Slido jms)
- Kogemusõpe (1-2-4-All meetod)
- Töötoad
- Harjutused

Õpiväljundid

- Osaleja oskab tuvastada ja analüüsida peamisi makromajanduse trende, mis mõjutavad avalikku sektorit ja majandust tervikuna ning, kuidas see mõjutab riigis digiteenuste pakkumist.
- Osaleja saab aru mida tähendab digiühiskonnas teenuste pakkumine, mis selleks tarvis ning, mis on õnnestumise ja ebaõnnestumise valemid.
- Osaleja saab aru, mis on tema roll digiühiskonnas asutuses, mis pakub avalikusele (digi)teenuseid.
- Osaleja mõistab lõppkasutajale väärtust pakkuva tarkvaratoote juhtimise olulisust ja teab, miks seda peab rakendama avalikus sektoris ning mis on erinevate osapoolte rollid selle saavutamiseks.

- Osaleja teab sobivaid meetodeid ja tööriistu, et hinnata ja mõõta kliendile väärtust loova teenuse juhtimise tulemuslikkust, oskab kirjeldada asutuse lõppkliendi ning teab meetodeid lõppkliendi tegelike vajaduste väljaselgitamiseks.
- Osaleja teab teenuste kvaliteedinäitajate üldisi põhimõtteid.
- Osaleja suudab kasutada (IT) teenusjuhtimise põhiteooriaid, et mõista ja hallata avaliku sektori teenuseid.

Agiilne (projekti) juhtimine

Koolitus tutvustab osalejale agiilse juhtimise põhimõtteid ning mõtteviisi, sealhulgas tarkvaratoodete arenduse elutsüklit ja erinevust tarkvaraarendusprojekti ning toote arenduse vahel. Osaleja õpib eristama teenuse ja toote kontseptsioone, mõistab nende seoseid ning saab ülevaate tarkvaraarenduse ja -toodete elutsüklis.

Käsitletakse tarkvaraprojektide juhtimise põhimõtteid, sealhulgas rollide ja vastutuste jaotust, projekti planeerimist ning vajalikke ressursse ja dokumente. Koolitusel pööratakse tähelepanu ka tarkvara testimise põhimõtetele ja tööriistadele ning pikaajalise hoolduse ja arenduse mõjule projektides.

Osaleja saab teadmised, kuidas tõhusalt juhtida teenuse- ja tarkvaraarendust, rakendades agiilseid juhtimisvõtteid ning toetades meeskonnatööd. Koolitus aitab mõista juhi rolli ning jagab praktilisi teadmisi, et edukalt suunata arendusprotsessi digiühiskonnas.

Õppe maht

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 2 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 9 akadeemilist tundi

Sihtgrupp

Keskastmejuhid, teenuste juhid, tooteomanikud

Eeldused koolitusel osalemiseks

Osaleja läbib teooria iseseisvalt enne kontaktkoolituse algust Digiriigi Akadeemias:

- [Agiilse ja säästva tarkvaraarenduse ABC](#) (1 ak tund)
- [Meeskonna juhtimine teenuse arendamisel](#) (1 ak tund)

Peamised teemad

- Teenusemajandus
- Agiilse juhtimise alused
- Tarkvaratoodete agiilne arendamine ja juhtimine
- Juhi roll eduka tarkvaratoote arendamise elutsüklis
- Tarkvaraprojekti juhtimise alused

Metoodika

*Koolitusprogramm „Tark Tellija“
õppekava*

- Ümberpööratud klassiruum – osaleja läbib teooria iseseisvalt Digiriigi Akadeemias
- Loeng, praktilised näited, arutelud
- Mängustamine (nt Kahoot, Slido jms)
- Kogemusõpe (1-2-4-All meetod)
- Töötoad
- Harjutused
- Simulatsioon

Õpiväljundid

- Osaleja saab aru, mida tähendab digiühiskonnas teenuste pakkumine, mis selleks tarvis ning, mis on õnnestumise ja ebaõnnestumise valemid.
- Osaleja eristab teenuse ja toote kontseptsioone ja saab aru nende seostest.
- Osaleja mõistab tarkvaratoodete ja tarkvaraarenduse projektide olemust ja erinevusi.
- Osaleja mõistab juhi rolli ja vastutust digiühiskonnas teenuse ja tarkvaratoote arendamise elutsüklis ning suudab rakendada töhusaid juhtimisstrateegiaid.
- Osaleja oskab üldiselt rakendada agiilseid meetodeid tarkvaraarenduses ja juhtida inimressursse tõhusalt.
- Osaleja omandab tarkvaraprojektide juhtimise alused – teab, mis rollid, mida teevad.
- Osaleja teab tarkvara testimise eesmärgi, põhitõdesid ja omandab esmased tööriistad.
- Osaleja oskab välja tuua tarkvaratoodete pikaajalise arenduse ja hoolduse olulisuse ning selle mõju projektiplaani koostamisele.
- Teab projektiplaani osiseid ning teab, milliseid ressursse on vaja planeerida
- Osaleja teab, millised on vajalikud dokumendid/kirjeldused tarkvaraarenduses.

Andmehaldus

Koolitus keskendub andmehalduse olulisusele digitaalses avalikus teenuste arenduses. Osaleja omandab teadmised andmehalduse põhimõtetest ning tõhusate andmehaldusstrateegiate rakendamisest organisatsioonis. Koolitus aitab mõista, kuidas põhiaandmed tekivad, miks on oluline nende kvaliteet ning kuidas tagada andmekoosseisude järjepidev haldamine.

Osaleja saab ülevaate andmekogude toimimisest, riigi infosüsteemi ülesehitusest ning andmekogude põhimääruse ja andmete riskisutuse nõuetest. Käsitletakse ka andmekaitse põhimõtteid – sh isikuandmete töötlemise nõuded, ning vastutava ja volitatud töötleja rollid ja kohustused.

Koolitus annab osalejale teadmised andmepõhise tarkvaraarenduse põhimõtetest, andmete kättesaadavuse tagamisest ning riskidest, mis võivad tarkvaraarendust ohustada. Õppija saab oskused, et vältida levinud ebaõnnestumisi ja tagada paremad tulemused andmest juhitud teenuste arendamisel.

Õppe maht

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 4,5 akadeemiline tund (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 11,5 akadeemilist tundi

Sihtgrupp

Keskastmejuhid, teenuste juhid, tooteomanik

Eeldused koolitusel osalemiseks

Osaleja läbib teooria iseseisvalt enne kontaktkoolituse algust Digiriigi Akadeemias:

- [Kursus: Andmete ABC](#) (1 ak tund)
- [Kursus: Andmehalduse korraldamine](#) (1,5 ak tund)
- [Andmekvaliteedi haldamine](#) (1 ak tund)
- [Andmepõhine otsustamine](#) (1ak tund)

Peamised teemad

- Andmehaldus
- Põhiandmete teke
- Andmekogu ja infosüsteemi olemus
- Andmekogude põhimäärus
- Riigi infosüsteem
- Andmete riskasutuse nõuded
- Andmekogu vastutav ja volitatud töötleja
- Isikuandmete töötlemise nõuded
- Andmepõhise süsteemi arendamine
- Andmete kättesaadavuse tagamine
- IT ja andmemudelite arhitektuur

Metoodika

- Ümberpööratud klassiruum – osaleja läbib teooria iseseisvalt (enne mooduli algust) Digiriigi Akadeemias
- Loeng, praktilised näited
- Kogemusõpe (1-2-4-All meetod)

Õpiväljundid

- Osaleja mõistab andmehalduse põhimõtteid ja oskab rakendada tõhusaid andmehaldusstrateegiaid.
- Osaleja teab, kuidas põhiandmed tekivad ja suudab tagada nende kvaliteedi ning teab, miks on vajalik pidevalt hallata asutuses töödeldavate andmekoosseise.
- Osaleja saab aru andmekogu infosüsteemi põhimõtetest ja riigi infosüsteemi toimimisest.

- Osaleja tunneb andmekogude põhimääruse olemust ja andmete riskasutuse nõudeid.
- Osaleja oskab järgida isikuandmete töötlemise nõudeid ning teab vastutava ja volitatud töötleja rolle ja kohustusi.
- Osaleja teab andmepõhise süsteemi arendamise põhimõtteid ja andmete kättesaadavuse tagamise olulisust.

Ärianalüüs ja teenuse disain

Koolitus annab osalejale ülevaate ärianalüüsi põhimõtetest, tööriistadest ja nende rakendamisest avalikus sektoris. Osaleja mõistab teenuse hinna kujunemist ning disainmõtleme, kasutajakogemuse ja kasutajamugavuse olulisust teenuste loomisel.

Fookuses on kasutajakeskne lähenemine, seotud osapoolte kaasamine ning vajaduste selgitamine. Koolituse käigus õpitakse koostama kasutajalugusid, kirjeldama ja visualiseerima As-Is/To-Be protsesse.

Õppe maht

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 3,5 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 10,5 akadeemilist tundi

Sihtgrupp

Tooteomanik, ärianalüütik, peakasutaja

Eeldused koolitusel osalemiseks

Osaleja läbib teooria iseseisvalt enne kontaktkoolituse algust Digiriigi Akadeemias:

- [Teenusedisain: Sissejuhatus ja teenusedisaini protsess](#) (1 ak tund)
- [Teenusedisain: Kasutajauuringud, nende analüüs ja andmete visualiseerimine](#) (1 ak tund)
- [Eesti Infoturbestandardi \(E-ITS\) ABC](#) (1 ak tund)
- Tutvub koolitaja edastatud BPMN (protsessikirjelduse notatsioon) juhendmaterjaliga (8 lk = 0,5 ak tundi). Materjali edastab koolitaja enne koolituse algust.

Peamised teemad

- Teenusmajandus
- Väärtuspõhine teenusejuhtimine
- Ärianalüüsi sisendi põhimõtted ja peamised mõisted
- Disainmõtlemine
- Seotud osapoolte kaardistus (*Stakeholder Mapping*) ning kliendi vajaduste mõistmine

Metoodika

- Ümberpööratud klassiruum – osaleja läbib teooria iseseisvalt Digiriigi Akadeemias
- Loeng, praktilised näited, arutelud
- Mängustamine (nt Kahoot, Slido jms)
- Kogemusõpe (1-2-4-All meetod)
- Töötoad
- Harjutused
- Simulatsioon

Õpiväljundid

- Osaleja mõistab ärianalüüsi põhimõtteid ja teab peamisi tööriistu.
- Osaleja oskab koolituse lõpuks ette kujutada, kuidas kujuneb tarkvara arenduse hind.
- Osaleja teab disainmõtlemise, kasutajamugavuse- ja kogemuse tagamise metoodikate rakendamise olulisust.
- Osaleja saab aru kasutajakesksetest teenuse ja toote loomise põhitõdedest.
- Osaleja teab, mis on „seotud osapool“ mõiste, oskab vajadusel osapooli kaasata ja tegelike vajadusi kirjeldada läbi erinevate meetodite.
- Oskab vormistada lõpliku kasutajalugu koos teekonda selgitava stsenaariumiga.
- Osaleja teab objektorienteeritud ärianalüüsi põhimõisteid ja meetodeid ja oskab kirjeldada arusaadavaid ja rakendatavaid As-Is/To-Be kirjeldusi ning nõudeid.
- Teab protsessikirjelduse notatsiooni algtõdesid.

Scrumi ABC

Koolitus annab praktilise ülevaate agiilsest tarkvaraarendusraamistikust Scrum. Käsitletakse agiilse tööviisi aluseid: iteratiivsus, inkrementaalsus, väärtused ja põhisambad (läbipaistvus, kontrollimine, kohandumine).

Koolitusel tutvutakse Scrum'i põhikomponentidega – rollid, sündmused ja artefaktid – ning õpitakse, kuidas neid efektiivselt rakendada meeskonnatöös ja projektijuhtimises. Osalejad saavad teadmised Scrum Masteri, Product Owneri ja arendusmeeskonna ülesannetest ning vastutusest.

Koolitus sisaldab nii teoreetilist osa kui ka praktilisi harjutusi, mis aitavad mõista iteratiivset arendusprotsessi, sprintide planeerimist, töö visualiseerimist ja pidevat täiustamist.

Õppe maht

Kontaktõpe: 7 akadeemilist tundi

Iseseisev õpe: 2 akadeemilist tundi (tuleb läbida enne kontaktkoolitust)

Kokku: 9 akadeemilist tundi

Sihtgrupp

Tooteomanik, projektijuht

Eeldused koolitusel osalemiseks

Osaleja läbib teooria iseseisvalt enne kontaktkoolituse algust materjali:

- [IT-arendusprojektide planeerimise ja juhtimise kompetentsid: IT-arendusprojekti olemus ja elutsükkel](#) (1ak tund)
- [IT-arendusprojektide planeerimise ja juhtimise kompetentsid: IT-arendusprojektide planeerimine, käivitamine ja töös hoidmine](#) (1 ak tund)

Peamised teemad

- Agiilse juhtimise alused
- Agiilne arendus kui mõtteviis (Scrum meetod)
- Rollid arendusmeeskonnas

Metoodika

- Ümberpööratud klassiruum – osaleja läbib teooria iseseisvalt Digiriigi Akadeemias
- Loeng, praktilised näited, arutelud
- Mängustamine (nt Kahoot, Slido jms)
- Kogemusõpe (1-2-4-All meetod)
- Väitlus

Õpiväljundid

- Osaleja mõistab Agiilse tarkvaraarenduse Scrum teooriat ja oskab rakendada agiilseid praktikaid arendusprotsessis.
- Omab sügavat arusaamist agiilse arenduse põhimõtetest, eriti Scrumi meetodi rakendamisest.

Koolitusmooduli läbimisel väljastatav dokument

Kõikidele osalejatele väljastatakse tõend eraldi igal koolitusmoodulil osalemise kohta. Dokument väljastatakse elektroonses vormis osaleja e-posti aadressile.

Koolitaja kvalifikatsioon

Koolitaja kvalifitseerub õpet edukalt läbi viima, kui tal on vähemalt kõrgharidus ja praktiline kogemus täiskasvanutele suunatud koolituste läbiviimisel õpetatavas valdkonnas min 43 ak tunni mahu.